

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 274/2021-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], advokáta, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného [REDAKOVANÉ], advokátom, [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 158/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 158/2017 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** primerané finančné zadosťučinenie v sume **200 eur**, ktoré **je** mu Okresný súd Žilina **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Žilina **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **384,08 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 15. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 T 158/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, a zároveň požaduje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 500 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol opatrením okresného súdu zo 6. novembra 2018 ustanovený ako obhajca obvinenej v trestnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 35 T 158/2017. Opatrením zo 16. novembra 2018 okresný súd oslobodil sťažovateľa ako ustanoveného obhajcu v rámci povinnej obhajoby od povinnosti obhajovania.

3. Počas doby výkonu funkcie ustanoveného obhajcu sťažovateľ realizoval úkon v trestnom konaní, za čo mu vznikol proti štátu nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov. Sťažovateľ podaním z 8. januára 2019 označeným ako „*Vyčíslenie odmeny a náhrady trov obhajoby*“ a doručeným okresnému súdu 14. januára 2019 vyčísлил trovy konania v zmysle § 553 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

4. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd ani po takmer dvoch rokoch nerozhodol o jeho návrhu o nároku na odmenu a náhradu hotových výdavkov vyčíslenom podľa vyhlášky, hoci podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku mal v tejto veci rozhodnúť do 30 dní od podania návrhu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka, že okresný súd v napadnutom konaní nerozhodol o jeho návrhu na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov v zákonom ustanovenej lehote, t. j. nerozhodol bez zbytočných prietáhov a v primeranej lehote.

6. Sťažovateľ poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a ústavného súdu, podľa ktorej primeranosť dĺžky konania je potrebné hodnotiť s ohľadom na zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu. Postup súdu v konaní má byť plynulý a má smerovať k rozhodnutiu. Nečinnosť súdu nemožno ospravedlniť nadmernou záťažou konkrétneho sudcu alebo zlým personálnym vybavením súdu.

7. Podľa sťažovateľa v napadnutom konaní dochádza k prietahom, ktoré nie sú spôsobené správaním sťažovateľa a ani skutkovou alebo právnou zložitosťou prejednávanej veci, čím došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru.

8. Postupom okresného súdu v napadnutom konaní bola sťažovateľovi spôsobená nemajetková ujma. Vzhľadom na právnu neistotu sťažovateľa v predmetnej veci a porušovanie označených práv, ktoré pretrváva takmer dva roky, považoval za potrebné priznať mu finančné zadost'učinenie.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 274/2021-10 z 25. mája 2021 ju v celom rozsahu podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti reagoval podpredseda okresného súdu, ktorý v podaní č. k. 1 SprS/195/2021 z 26. júla 2021 uviedol, že v napadnutom konaní došlo nepochybne k priet'ahom, keďže o odmene a náhrade hotových výdavkov sťažovateľa ako obhajcu okresný súd nerozhodol v lehote podľa § 553 Trestného poriadku. Sťažovateľ svoj návrh podal osobne okresnému súdu 14. januára 2019, pričom okresný súd rozhodol 7. apríla 2021 uznesením vyššieho súdneho úradníka tak, že tento návrh zamietol.

11. Okresný súd doručoval predmetné uznesenie odsúdenej, sťažovateľovi a Okresnej prokuratúre Žilina, pričom v súdnom spise nebolo preukázané doručenie uznesenia odsúdenej. Uznesenie jej okresný súd doručoval prostredníctvom Obecného úradu [REDAKOVANÉ]. Po doručení uznesenia odsúdenej bude možné rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu.

12. Podpredseda okresného súdu uviedol, že dôvodom „celkovej dĺžky rozhodovania bola zaťaženosť súdneho oddelenia v spojení s personálnymi zmenami.“.

Podpredseda okresného súdu zdôraznil, že sťažovateľ ako osoba znalá práva mohol konaniu pred ústavným súdom zabrániť podaním sťažnosti predsedovi súdu podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Podpredseda okresného súdu argumentuje, že „v konaniach, kde sa nerozhoduje v merite veci je žiaduce, aby strana - účastník upozornili predsedu súdu, a preto je potrebné prihliadať aj na tieto možnosti nápravy. Súdu sú známe rozhodnutia ESLP, ktoré podanie sťažnosti podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. nepovažujú za účelný prostriedok nápravy, avšak tieto rozhodnutia sa týkajú výslovne konaní, kde nebolo rozhodnuté vo veci samej a s tým spojenou neistotou sporovej strany, nie rozhodnutia na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov.“.

13. Podpredseda okresného súdu poukazuje v tomto smere na judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 783/2016), z ktorej vyplýva právny záver, že sťažnosť predsedovi súdu podľa zákona o súdoch možno považovať za účinný právny prostriedok nápravy, ktorého využitie je podmienkou prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

14. Podpredseda okresného súdu poukazuje na to, že sťažovateľ nebol priamo zasiahnutý priet'ahmi v konaní, došlo len k zásahu do majetkového práva sťažovateľa ako advokáta na odmenu za zastupovanie *ex officio*, pritom „nevykonan nič preto, aby, či i len upozornením odstrániť vzniknutý stav neistoty alebo inak upovedomil o jeho existencii, jeho konanie nie je v súlade s požiadavkami na etické a profesné správanie advokáta, k rozhodnutiu a odstráneniu neistoty došlo ihneď po doručení sťažnosti...“, preto navrhuje rozhodnúť nálezom tak, že k porušeniu označených práv sťažovateľa nedošlo.

III.2. Replika sťažovateľa:

15. Sťažovateľ v reakcii na vyjadrenie podpredsedu okresného súdu v stanovisku doručenom ústavnému súdu 24. augusta 2021 uviedol, že okresný súd vo svojom vyjadrení *de facto* priznáva, že došlo k prietiahom v napadnutom konaní. Dôvody, ktorými odôvodňuje tieto prietahy (zaťaženosť súdneho oddelenia, personálne zmeny), sú vo vzťahu k porušeniu označených práv irelevantné.

16. Podľa sťažovateľa sťažnosť predsedovi súdu podľa zákona o súdoch „*nemožno považovať za právny prostriedok, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd*“ podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to aj vzhľadom na judikatúru ESĽP (napr. rozhodnutia vo veciach Ištván, Ištvánová proti Slovenskej republike alebo Komanický proti Slovenskej republike). Vzhľadom na uvedené sťažovateľ zotráva na argumentácii vymedzenej v ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní okresného súdu a sťažovateľa dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

18. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia už označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý o jeho návrhu na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov nerozhodol v lehote 30 dní podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku.

19. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru ESĽP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

20. Článok 6 ods. 1 dohovoru možno aplikovať aj na rozhodovanie o trovách konania za predpokladu, že predmetom konania bolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj rozsudky ESĽP vo veciach Robins proti Spojenému kráľovstvu z 23. 9. 1997, Beer proti Rakúsku zo 6. 2. 2001, porovnaj tiež KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 604.). Obdobne aj ústavný súd uviedol, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (m. m. IV. ÚS 604/2018). Aj na konanie o trovách konania sa takto vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prietahov.

21. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným

prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

22. Účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v trestnom konaní pred súdom možno definovať primárne aj ako potrebu, aby stav právnej neistoty osoby obžalovanej z trestného činu, o ktorej vine má rozhodnúť súd, bol odstránený právoplatným súdnym rozhodnutím bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote (I. ÚS 444/2014). Súčasťou tohto základného práva je aj rozhodnutie súdu bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote aj o ďalších súvisiacich otázkach, t. j. aj o odmene obhajcu za poskytnuté právne služby.

23. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

24. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

25. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o trovách konania – o odmene obhajcu za poskytnuté právne služby obžalovanému v trestnom konaní tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. V prerokúvanej veci nie je prítomný prvok skutkovej alebo právnej zložitosti veci.

26. Správanie sťažovateľa ako obhajcu, o ktorého odmene rozhodoval okresný súd v napadnutom konaní, je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd po zhodnotení tohto kritéria dospel k záveru, že správanie sťažovateľa nemalo priamy vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania.

27. Námietku okresného súdu, že bolo možné predísť konaniu pred ústavným súdom podaním sťažnosti na prietahy, resp. inou procesnou aktivitou sťažovateľa, ktorá by okresnému súdu signalizovala nerozhodnutie o jeho návrhu, ústavný súd čiastočne akceptoval.

28. Reflektujúc na judikatúru ESLP (uvedenú napr. v replike sťažovateľa, pozn.), nepodanie sťažnosti predsedovi súdu podľa zákona o súdoch nemôže viesť k záveru o neprípustnosti ústavnej sťažnosti, resp. k nevyhoveniu ústavnej sťažnosti.

29. Na druhej strane je ale evidentné, že sťažovateľ ako obhajca zastupoval odsúdenú časovo a obsahovo len nepatrne – z hľadiska času v zásade 10 dní a v rámci tohto zastupovania vykonal jeden úkon právnej pomoci (prevzatie a príprava obhajoby). Rozhodovanie o nároku sťažovateľa tvorilo len nepatrný predmet rozhodovania okresného súdu popri hlavnom predmete (rozhodovanie

o vine a treste) a rozhodovaní o trovách obhajoby, ktorá zastupovala obžalovanú podstatný čas a v podstatnom rozsahu. Z tohto hľadiska možno pochopiť (nie však ospravedlniť), že návrh sťažovateľa zrejme unikol pozornosti okresného súdu. Sťažovateľ – ako práva znalá osoba – si bol vedomý hlavného predmetu napadnutého konania a ďalších procesných súvislostí (postupu a rozhodovania okresného súdu v predmetnej veci), preto bolo možné od neho rozumne očakávať určitú (aspoň minimálnu) procesnú aktivitu, ktorou by upriamil pozornosť okresného súdu na namietaný procesný stav (nerozhodnutie o jeho návrhu). Vyčkávanie sťažovateľa po dobu dvoch rokov do podania ústavnej sťažnosti – bez minimálnej procesnej aktivity smerom k okresnému súdu vo veci jeho návrhu – za uvedených okolností preto možno považovať za skutočnosť, ktorú je potrebné hodnotiť sčasti aj v neprospech samotného sťažovateľa. Túto okolnosť ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení.

30. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatuje, že z ústavnej sťažnosti, z vyjadrenia okresného súdu a tiež zo súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ návrh na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov doručil okresnému súdu 14. januára 2019. O tomto návrhu rozhodol okresný súd 7. apríla 2021, t. j. po dvoch rokoch a troch mesiacoch, s tým, že predmetné uznesenie nie je právoplatné, keďže sťažovateľ podal proti nemu sťažnosť. Z uvedeného je nepochybné, že okresný súd nerozhodol v lehote 30 dní od podania návrhu podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku. Túto lehotu výrazne prekročil, o návrhu sťažovateľa rozhodol po uplynutí vyše dvoch rokov. Prekročenie zákonnej lehoty na rozhodnutie o trovách konania v takom výraznom rozsahu nie je ústavne akceptovateľné.

31. Ústavný súd v skutkovo a právne podobných veciach (I. ÚS 279/2019, IV. ÚS 129/2019) považoval za relevantné, že v týchto prípadoch ide o odmenu sťažovateľa za vykonanú službu. Prostredníctvom činnosti sťažovateľa štát realizuje právo na právnu pomoc, resp. právo na obhajobu – a to aj v prípadoch povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Podanie návrhu na priznanie trov právneho zastúpenia možno vnímať ako vystavenie faktúry s lehotou splatnosti. Je oprávnením štátu prostredníctvom okresného súdu skontrolovať správnosť vyúčtovania, rovnako je ale povinnosťou štátu v primeranej lehote rozhodnúť o priznaní trov právneho zastúpenia. Nerozhodnutie o trovách právneho zastúpenia výrazne po lehote ustanovenej zákonom vytvára stav, keď sťažovateľ poskytne službu vopred a ide o službu, na ktorej poskytnutí má sám štát záujem, s tým, že štát jednostranne vnúti poskytovateľovi služby (advokátovi) zjavne neprimeranú lehotu splatnosti za poskytnuté služby, ktorá je navyše v rozpore so zákonom. Efektívne ide o jednostranne vynútené poskytnutie úveru štátu súkromnoprávnym subjektom.

32. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu (zaťaženosť súdneho oddelenia a personálne zmeny) – túto ústavný súd nemôže akceptovať. Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností

sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017).

33. Na podklade skutočností uvedených v bodoch 25 až 32 tohto nálezu ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní – pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na priznanie trov právneho zastúpenia – porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

34. Vzhľadom na to, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol o návrhu sťažovateľa uznesením zo 7. apríla 2021, ústavný súd nevyhovel požiadavke sťažovateľa, aby prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní (v konaní o návrhu sťažovateľa) konať bez zbytočných prieťahov (bod 4 výroku tohto nálezu). Nad rámec veci však ústavný súd pripomína, že okresný súd bude povinný doručiť predmetné uznesenie odsúdenej a následne bez zbytočných prieťahov rozhodnúť o uplatnených opravných prostriedkoch proti predmetnému uzneseniu, aby uvedená právna vec bola právoplatne skončená.

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

35. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

36. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

37. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

38. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadost'učinenie v sume 500 eur, ktoré odôvodnil celkovou dobou trvania právnej neistoty a porušovania označených práv.

39. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

40. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech okresného súdu hodnotil predovšetkým jeho celkovú nečinnosť v konaní o návrhu sťažovateľa a celkovú dĺžku rozhodovania o návrhu sťažovateľa. V neprospech sťažovateľa ústavný súd hodnotil to, že vzhľadom na celkový nepatrný čas a rozsah výkonu obhajoby sťažovateľa a vzhľadom na jeho znalosť právnych súvislostí sa aspoň minimálnou procesnou aktivitou nesnažil urgovať rozhodnutie okresného súdu o jeho návrhu a predísť tak konaniu pred ústavným súdom. Ústavný súd takto dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'učinenia sťažovateľovi v sume 200 eur

(bod 2 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadost'učinenia v sume 200 eur oproti s'ťažovateľom navrhovanej sume 500 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej s'ťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

41. Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 384,08 eur.

42. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky. S'ťažovateľovi priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej s'ťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2021 v sume 181,17 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2021 v sume 10,87 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 384,08 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na to, že replika s'ťažovateľa neobsahovala žiadnu novú argumentáciu, ústavný súd náhradu trov konania za tento úkon s'ťažovateľovi nepriznal (bod 4 výroku tohto nálezu).

43. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľa označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2021

Libor Duľa
predseda senátu